

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 27 Czerwca r. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 19 czerwca.

Gazeta Sankt-petersburska i Konserwator umieściły następującą odezwę:

CESARZ JEGOMOŚĆ z litością zwracając uwagę na stan gubernij Białoruskich, cierpiących z przyczyny nieurodzaju zboża, pomimo wszelkich sposobów do uchylenia go przedsięwziętych, kilka lat trwającego, Naymilościwiej przeznaczył dla nich nowe znakomite wspomóżenia i ulgi. Wszystko, co tylko można zrobić, dla dobra mieszkańców tego kraju, opatrzonem zostało przez pieczołowitość Rządu.

Nadto CESARZ JEGOMOŚĆ Naywyżey dozwolił, ażeby z tej okoliczności wezwać do ofiar dobrowolnych wszystkich, którzy, zakładając roszk w dobroczynności, spieszą ku ulżeniu losu bliźnich, i przez użycie na dobro ludzkości docześnie do statków, zapewnić wieczne dobro.

Chociaż przed tém wezwaniem czynione były różne znakomite ofiary, i gorliwość przyjaciół ludzkości nie jednokrotnie udzielała, nie tylko z tego, co im zbywa, ale też i ze szczupłych środków, pomocy dla cierpiącego ubóstwa; ale stan tych gubernij taki jest, iż miłosierdzie chrześcijańskie nie wstrzyma się dla poprzedniczych ofiar, a pospieszy z ostatnich sposobów ku uldze w losie nieszczęśliwych.

Ta konieczność, uznana przez samego NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI. Jego Oycowska ku narodowi swemu dobroć, nie szczędzi ofiar ku pomocy mieszkańcom tego kraju. Oby nadzieję serca Jego sprawdził idący za natchnieniem miłości bliźniego, i przez nowe ofiary okazali nowy dowód Chrześcijańskiej swej prawowierności, dziękując Opatrzności, która jednych doświadcza przez dolegliwości, drugim podaje porę zasługiwać na miłość Boga, przez uczestnictwo w sprawie miłosierdzia.

Wszystkie ofiary na ten przedmiot mogą być prosto przesyłane do Panów Gubernatorów Cywilnych, którzy, każdy od siebie, mają je odsyłać do udzielnego Komitetu na rozkaz Naywyższy ustanowionego, pod prezydencją Jenerał-Gubernatora.

Podpisano: Minister spraw Duchownych i Narodowego Oświecenia *Xiażę Alexander Golicyn.*

W dalszym ciągnięciu loteryi na cztery majątki nieruchome, leżące w gubernijach niżejrodzkiej, orłowskiej i tulskiej, inadta na sumę 1,322,000 rubli assygnacyami, wyszły numera następujące, z przypadającymi na nie wygranymi:

Dnia 13 czerwca

Ner 158.467 wygrał 50 r. i 5000 r. premium.

Nra 78.005 i 166.271 wygrały po 500 rubli.

Nra 3.056; 11.953; 21.859; 65.591; 80.263; 94.051 i 157.975 wygrały po 100 rubli.

Nra 9.867; 31.364; 45.062; 49.062; 51.511; 57.893; 61.271; 71.294; 92.403; 99.713; 99.916; 102.079; 123.256; 126.977; 133.931; 134.402; 140.463; 149.400; 153.823 i 165.462 po 75 rubli.

Nra 106.625; 83.070; 71.382; 26.097; 90.036;

55.861; 58.354; 155.348; 68.480; 33.693; 135.856; 35.797; 126.255; 156.140; 78.975; 32.769; 139.169; 138.725; 84.811; 26.357; 91.867; 13.457; 56.559; 161.839; 149.656; 45.765; 156.699; 8.224; 42.830; 75.010; 150.585; 151.818; 16.251; 88.103; 152.261; 44.307; 86.693; 4.573; 487; 20.957; 78.431; 111.610; 5.247; 72.516; 135.814; 46.504; 147.730; 134.766; 92.848; 113.318; 106.239; 103.714; 107.814; 54.268; 85.133; 74.609; 107.899; 85.953; 118.418; 35.216; 141.626; 94.359; 39.903; 117.949; 118.575; 165.070; 24.672; 97.644; 47.483; 132.496; 103.239; 166.787; 142.017; 89.467; 286; 89.577; 72.713; 96.704; 56.585; 58.699; 139.874; 15.704; 151.758; 127.380; 79.130; 110.948; 131.315; 21.538; 148.267; 34.127; 8.555; 165.716; 108.526; 102.463; 112.333; 159.480; 68.130; 115.982; 75.669 i 34.918 po 50 rubli.

Dnia 14 czerwca.

Ner 72.488; wygrał Siergiejewsk.

Ner 5.228, wygrał 50 r. i 12.500 premium.

Ner 104.350; wygrał 100 r. i 12.500 premium.

Ner 4.289; wygrał 10.000 rubli.

Nra 9.753; 10.371; 15.063; 19.099; 123.065;

156.703; 161.386 wygrały po 200 rubli.

Nra 7426; 17.769; 41.558; 49.660; 56.506; 77.146;

94.413; 98.760; 135.092 po 100 rubli.

Nra 10.379; 30.107; 31.204; 37.023; 40.319;

40.995; 48.680; 53.329; 60.424; 66.734; 72.802; 73.555;

94.147; 94.841; 104.192; 115.196; 124.015; 135.014;

146.457 po 75 rubli.

Nra 105.525; 60.368; 1.270; 163.233; 85.507;

141.776; 38.808; 117.025; 131.895; 164.304; 89.251;

161.158; 120.115; 78.637; 80.733; 165.675; 152.781;

164.408; 74.311; 64.242; 139.744; 70.264; 96.138;

70.122; 63.363; 18.411; 16.958; 3.348; 151.921; 94.520;

19.555; 10.566; 98.918; 123.403; 419; 1.294; 97.740;

148.998; 137.166; 28.537; 139.864; 72.598; 109.801;

104.791; 100.304; 58.031; 145.361; 68.529; 9.789;

84.584; 88.011; 79.347; 144.775; 6.156; 45.287; 40.002;

134.669; 150.022; 125.926; 62.654; 163.085; 17.449;

47.243; 50.101; 106.181; 109.079; 111.879; 109.480;

164.301; 45.360; 112.549; 91.093; 149.854; 80.435;

45.849; 125.391; 112.415; 79.098; 155.021; 49.434;

32.253; 82.488; 54.029; 138.947; 117.162; 89.093;

92.961; 129.199; 18.129; 42.532; 102.357; 67.765;

143.464; 55.173; 83.931; 153.061; 67.794; 33.092;

108.452; 1.380; 161.699 po 50 rubli. (Dalszy ciąg

w następującym numerze).

FRANCYA.

Paryż dnia 16 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Marszałek polny *Vittré*, który się pięknie pojął pisać podczas uderzenia na *Logrono*, miał spaść z konia, a przypadek ten uczynił go niezdolnym do dalszej służby, i powraca z Hiszpanii do Francji. Słychać (pisze dziennik *Biała Chorągiew*), iż *Abisbal* został stawiony w *Madrycie* przed *Xięciem Angoulême*, i oświadczył mu swoją bojaźń; na co *Xiażę* odpowiedział: *Pomówię o tem z Królem WPana.*

Dziennik *Gwiazda* donosi, iż jenerał *Curial* ustąpił z *Mataro*, i dywizją swoją zebrał w *Crannolles*, gdzie uderzył na niego jenerał hiszpański *Rotten*. Przyszło do zwawey bitwy, i odparto nieprzyjaciela. Urzędowe jednak wiadomości nie o tem niewzmiankują.

Marszałek *Lauriston* wyjedzie między 20 a 25 b. m. do *Bajony*, i obejmie naczelne dowództwo zbierającego się woyska odwodowego.

Czytamy w dzienniku *Gwiazda*, iż eskadra francuzka, stojąca pod *Kadyzem* wpuszcza i wypuszcza skrety kupieckie hiszpańskie, dla zjednania przychylności mieszkańców.

Dziennik Rozpraw umieścił list prywatny z *Madrytu* pod d. 8 b. m., który wyraża: „Nie można sobie wystawić, jak mało wiemy o tém, co się dzieje w południowej Hiszpanii. Podobnież nie mamy doniesień o posiedzeniach Stanów. Tymczasem woysko francuzkie posuwa się ciągle. W prowincyi *la Mancha* jest tylko 1200 woyska rewolucyynego pod dowództwem jenerała *Chalego*. Woysko to ma dwa działa. Brygadyer hiszpański *Wall*, zabrany w niewolę pod *Astorga*, został zaprowadzony do *Madrytu*.“

Posłowie rossyjski, austriacki i pruski wyjechali d. 5 b. m. do *Madrytu*, a tak związki dyplomatyczne Europy z Hiszpanią są przywrócone.

Pan *Betizy*, gubernator zamku *Thuileries*, umarł d. 14 b. m.; Marszałek *Lauriston*, ma tam nocować, póki nowy gubernator nie będzie mianowany.

Z powodu rozruchów na teatrze w *Lugdunie*, skazano kilku ludzi na 5ciodniowe więzienie i zapłacenie 15 fr. kary pieniężnej.

Rojaliści hiszpańscy mniemali, iż Hrabia *Abisbal* został schwytany; lecz to był goniec *Caste*, jak się okazało, gdy go przyprowadzono do dowódcy francuzkiego w *Villa Real*.

Tutejsza gazeta, pod napisem *Codziennik*, mniema, iż w potrzebie Monarchia hiszpańska może być, bez obecności nawet Króla, przywróconą.

List prywatny donosi, iż jenerał *Molitor* został lekko raniony pod *Caspe*.

Gazety barcelońskie nigdy ani słowa nie piszą o *Minie*, a to, jak słychać, z wyraźnego jego rozkazu.

Dnia 17 czerwca. Hrabia *Bordesoult* doniósł Xięciu *Angouleme* o bitwie stoczonej d. 8 b. m. pod *Santa-Cruz*: „Dowiedziawszy się, iż jenerał *Placencia* objął dowództwo dywizyi zwanej *la Mancha* na mieyscu pólkownika *Chalego*, i d. 6 b. m. wieczorem cofnął się z nią z *Manzanares* ku *Santa Cruz*, ruszyłem tam w nocy z d. 8 na 9 b. m. lecz nie zastałem nieprzyjaciela, a z tego powodu zaleciłem Xięciu *Dino*, aby z przednią strażą ciągnął za kolumną jenerała *Placencia*, która (jak mówiono) zwróciła się do *El Visa*. Udało się Xięciu *Dino* doścignąć nieprzyjaciela za *Visillo*. Tak nazwany półk amerykański zaledwo uyrzwał przednią straż francuzką, usiłował zaraz rozwinąć się wśród wystrzałów strzelców swoich. Nie mógł atoli Xiążę *Dino* tego dozwolić, bo nieprzyjaciel zająłby bardzo dobre stanowisko; rozkazał więc pólkownikowi Hrabie mu *Argoult*, aby z dwóma szwadronami strzelców obszedł lewe skrzydło nieprzyjacielskie, tymczasem zaś dwa inne szwadrony miały z przodu uderzyć. Stało się to tak naprawdę, iż artylerya nieprzyjacielska, która dopiero co stanęła, nie miała czasu strzelać, a piechota mimo ognia strzelców swoich, nie mogła utworzyć zamierzonego czworokąta. W jednej chwili bitwa została rozstrzygniętą. Zabraliśmy chorągiew, 600 piechoty, 50 jazdy, 18 oficerów, 2 działa 8funtowe, 3 wozy z potrzebami wojennymi, wszystkie prawie tabory, i kasę z 17,000 franków. Nie straciliśmy ani jednego zabitego, i mamy tylko kilku ranionych. Reszta dywizyi jenerała *Placencia* cofnęła się po bitwie pod *El Visa* i *Sierra-Morena* do *La Carolina*, z kąd zapewne doniesie do *Sevilli* o porażce swojej. Spodziewam się przybyć tam d. 22 b. m.“

Z okolic *Pampeluny* nadeszła tu następująca nieprzyjemna wiadomość. D. 2 b. m. powstał bunt w woysku rojalistowskim hiszpańskim w Nawarrze; celem jego było oddalenie z urzędu jenerała porucznika Hrabiego *Espagne*, mianowanego Vice-Królem tej prowincyi. Deputacya, złożona z oficerów wszystkich pólków, oprócz jednego tylko, udała się tego dnia do jenerała, i oświadczyła mu imieniem woyska, iż władzy jego dłużej u-

znawać nie będzie. Zapowiedziała oraz, iż odtąd podlegać tylko będzie rozkazom dawney junty Nawarry, i że jenerał *Villanueva*, znany pod nazwiskiem *Juanito*, ma dowodzić woyskiem hiszpańskim. Hrabia *Espagne* mniemał, iż w takim stanie rzeczy, i w smutnem położeniu swoim, nie wypada mu dłużej bawić między buntownikami. Doniósł więc o wszystkim, co się stało, jenerałowi porucznikowi Hrabie mu *Couchy*, dowódcy 7mej dywizyi, i jako Vice-Król Nawarry, udał się pod opiekę woyska francuzkiego. Hrabia *Couchy* wyprowadził natychmiast nadzwyczajnego gońca do *Madrytu*, dla uwiadomienia Xięcia *Angouleme* i regencyi o całym tym wypadku.

Hrabia *Abisbal* winien ocalenie życia swego pólkowi francuzkiemu, który natychmiast po wiadomości o uwięzieniu tego jenerała w *Vergera* przez Alkada, ruszył tam z *Villareal*, i właśnie przybył w chwili, kiedy miał być rozstrzelany. Wspomniany Hrabia zjechał do *Bajony*.

Oddział wysłużonych żołnierzy, którzy na mocy prawa powołującego weteranów, wchodzą znowu do czynney służby, przybył d. 1 b. m. do *Lille*. Kilku oficerów 6tgo pólku, do którego po części należeć mają, przyjęło ich na rynku, gdzie cały półk stanął. Zdaje się, iż niektórzy z tych żołnierzy okazali krnąbrność, gdyż oficerowie musieli przeciwko nim użyć surowych środków. Uwięziono 4ch lub 5ciu, i do główney straży zaprowadzono; reszta oddziału udała się do cytadelli, gdzie są koszarzy 6tgo pólku.

List z *Madrytu* pod dniem 12 b. m. wyraża: „Gdy jenerał *Bordesoult* bez oporu przechodził przez *Sierra Morena*, tymczasem milicya madrycka i sewilska dopuściły się w *Sewilli* wielkich bezprawii; zrabowały domy kilku kanoników, i chciały wieszać ministrów i radców stanu. Okaże się teraz, czyli z szaczytem dla narodu hiszpańskiego wywydą naprzeciw jenerała *Bordesoult*, lub swego Króla, zostającego w niewoli, wyprowadzą do *Kadyxu*. Liberaliści nasi ludzą się ciągle i zawsze ludzię będą, wystawując sobie kray ten tak, jak go poznali w przeszley wojnie. Wtedy duchowienstwo uzbroiło całą ludność przeciwko nam; dziś jest za nami, i trzeba nam tylko pokonać samych konstytucyonistów. Widzieliśmy wszędzie naród hiszpański nam przychylny. Dowódca rojalistów *Locho* zebrał korpus, złożony z kilku tysięcy włościan i zbiegów z dywizyi *Ballasterosa*; pomaga działaniom jenerała *Bordesoult*. Z drugiej strony utworzyły się w *Talavera de la Reyna* dwa bataliony rojalistów hiszpańskich, które d. 10 b. m. wyszły ztamtąd dla połączenia się w *Estremadurze* z oddziałem jenerała *Bourmont*. Tym sposobem powiększają się dywizye nasze, im daley się w kray posuwamy.“

Dnia 28. Xiążę *Angouleme* doniósł Hrabie mu *Villele*, prezesowi rady ministrów, z *Madrytu* pod d. 17 b. m., iż Król hiszpański został d. 12 b. m. wieczorem wywieziony z *Sevilli* do *Kadyxu*; że woysko francuzkie d. 21 lub 22 b. m. wyedzie do *Sevilli*; a potem zaraz uda się daley do *Kadyxu*.

Piszą z *Gibraltaru* pod 22 maja: „Stany hiszpańskie ogłosiły, iż Andaluzya i wszystkie przyległe prowincye są w stanie oblężenia. Celem tego kroku jest nałożenie nowych kontrybucy na kray nieszczęśliwy, lubo w roku bieżącym wszyscy właściciele zapłacili już 47 od sta dochodów swoich. Słychać oraz, iż stany zagroziły śmiercią tym, którzyby niepomyślnie wiadomości rozgłaszali, i że wolność druku jest zniesioną. Przybył tu pólkownik *San Miguel*, były minister interesów zagranicznych. Przyjaciele jego twierdzą, iż uda się do swego pólku w Katalonii. Inni zapewniają, iż przywiozł z sobą wiele srebra kościelnego z *Sevilli* i z *Gibraltaru*, każe umocnić *Ceute*, dokąd Króla chcą sprowadzić. Zdaje się atoli rzeczą najpodobniejszą do prawdy, iż myśli tylko o własnem swoim ocaleniu.“

Donoszą z *Girony*, iż osada w *Hostalrich* uczyniła d. 13 b. m. cztery wycieczki przeciwko woysku rojalistów hiszpańskich, które ją oblega; zawsze jednak została odpartą. Brygadyer *Mosen* został ciężko raniony od kuli działowej. Wale-

czny ten dowódca rojalistów nazywa się właściwie *Antoni Coll*, ma lat 27; opuścił klasztor dla odprawienia pierwszej swojej kampanii pod sprawą Barona *Eroles*; jest mężnym i lubionym od żołnierzy. Według wiadomości z *Passages*, żołnierze osady w *San Sebastian* dostają od d. 9 b. m. na dzień tylko po guncy chleba, a ten niedostatek żywności powiększył ich nieukontentowanie.

Marszałek *Moncey* doniósł ministrowi wojny z *Vich* pod d. 12 b. m., iż *Mina* udał się do *Llherona*; Baron *Eroles* stał z wojskiem swoim w *Tortella* i *Montagut*.

Perpignan dnia 9 czerwca.
(z tejże gazety.)

Mina przybył d. 6 b. m. do *Cerdagne* i oboz swój rozłożył na ziemi francuskiej niedaleko *Palau*, a wysławszy 600 ludzi na osadzenie wzgórków *Carat* i strzeżenie wozów prowadzących do Departamentu *Arriège*, główną swoją kwaterę założył we wsi *Palau*. Kilka oddziałów jego spotkało patrole francuskie 60 pólku liniowego; lecz obie strony ani razu nie wystrzeliły. Rozstawwszy *Mina* wojsko swoje, przywołał municypalność z *Osseja* i *Palau*, i żądał od nich dostawy żywności, zapewniając, iż według oszacowania skrupulatnie zapłaci, co też istotnie nastąpiło. Nazajutrz o godzinie 8 zrana udał się przez *Col de Rosas* i *Campredon*, jak słychać, ku *Figueras*. W pochoździe swoim *Mina* opatrzył twierdzę *Cordona* i *Urgel* w żywność, oraz zmienił ich osady; chciał podobnie uczynić w *Figueras*, a tym sposobem oddział swój wzmocnić świeżem wojskiem.

Dnia 11. Przybyło tu z *Albi* 4 brygadierów, 6 pólkowników i 198 oficerów z wojska wiary; udają się do Katalonii.

Prowadzono tedy 25 hiszpanów, zabranych w niewolę d. 24 z. m. w *Mataro*. Rozstrzelano zaś 2 żołnierzy francuskich i 2 oficerów, którzy przeszli do nieprzyjaciela.

Od d. 1 czerwca, księża i inni rojaliści hiszpańscy nie pobierają już płacy miesięcznej od rządu francuskiego. Chcieliby się udać do Katalonii, a tam pod opieką Barona *Eroles*, jenerałnego kapitana tej prowincyi, używać dochodów swoich; lecz się lękają, aby nie wpadli w ręce *Miny*, który ogłosił, iż każde rozstrzelanie należących do jakiej junty, lub zgromadzenia, przeciwnego rządowi konstytucyjnemu, a spalić wieś lub miasto, gdzieby za zbliżeniem się wojska konstytucyjnego dzwoniło na gwałt.

Llobera i *Milans* stoją w 5000 wojska nad rzeką *Basos* i zajmują wzgórki *Moncada*. W *Barcelona* jest 15,000 milicyi na osadzie. Pod *Barcelona* krąży eskadra francuska, złożona z okrętu liniowego, fregaty i 2 mniejszych statków; wpuszcza okręty angielskie kupieckie, i małe statki.

Bajonna dnia 10 czerwca.
(z tejże gazety.)

Nie tylko odbieramy tu regularnie gazetę madyrycką, lecz nawet w znacznej liczbie exemplarzy. Nie zawiera ona żadnych wiadomości krajowych, lecz tylko rozkazy dzienne wojska francuskiego, i postanowienia nowej rejencji. Wszystkie inne gazety hiszpańskie są surowo zakazane we Francyi. Rzadko także i nieregularnie przychodzą listy prywatne: gdyż bieg poczty nie jest jeszcze urządzony. Według listów z d. 3 b. m. panuje w *Madrycie* rozjątrzenie stronnictw, lecz powściąga je obecność wojska francuskiego.

Wojsko odwodowe tworzy się z pozostałych w miastach zakładów, z przywołanych weteranów, i z nowo zaciężnych roku bieżącego.

Hrabia *Antichamp*, jenerał porucznik, został mianowany gubernatorem w *Madrycie*, gdzie cała dywizya jego stoi na osadzie.

Podług gazety *Memorial Bordelais*, Hrabia *Amarante* ma się udać do *Zamora*, i żyć prywatnie.

TURCYA.

Stambul dnia 14 czerwca.
(z *Gazety Warszawskiej*)

Grecy w *Stambule* nie doznają żadnej napaści i uciemiężenia; lecz nowa burza zagraża ze strony janczarów, niechęcych żadnym sposobem zezwolić na przedsięwzięte przez Sultana odmianny, które wpływ ich ściśniają, albo raczej zupełnie niszczą. Janczarowie zuchwale oświadczyli się w tej mierze przeciwko dowódcy swemu.

Słychać o porażce wojska tureckiego pod *Arta*. Turcy przyprowadzili *Laryssę* do obronnego stanu.

(z *Kur. Warsz.*) Z *Korfu* pod d. 30 maja donoszą, że zamek *Lepanto* d. 16 maja przez greków szturmem wzięty został. Przybyły do *Tryestu* okręt z *Samos* potwierdza tęż wiadomość; tudzież inną, nader ważną, że najmocniejsza w Grecyi twierdza *Negrepont*, ze wszelkimi niezmiernymi zapasami żywności oraz mnóstwem amunicyi, broni wszelkiego rodzaju i wielu armat, już znajduje się w mocy greków. O działaniach wojennych na lądzie między grekami a Turkami jeszcze nie słychać. *Odyseusz* zbiera nowe hufce, a *Idryoci* ciągle się uzbrają i posyłają nowo zaciężnych do głównych korpusów.

PORTUGALIA.

Gazeta ryska, *Zuschauer*, pod d. 17 czerwca z *Paryża*, zawiera o rzeczach portugalskich następujące wiadomości:

„Monitor z dnia 15, w oddziale wiadomości urzędowych zawiera, co następuje. „D. 1 t. m. Konstytucya w Lizbonie zniesioną została; d. 2 w *Elvas*, z radości, jaką ten wypadek wzniecił, z dział strzelano; w *Badajoz* biegała pogłoska, że nowy rząd portugalski kordon na granicy wyciągnąć kazał, i wszelkich związków z rewolucjonistami hiszpańskimi zakazano.“

Donoszą z *Rio-Janeiro* pod 12 marca, iż admirał *Cochran* tam przybył, i z rządem układać się zaczął, względem objęcia dowództwa nad marynarką brazylijską. Najnowsze gazety angielskie zawierają jego list z podziękowaniem i pożegnaniem, z *Valparaiso* pod 10 stycznia, do oficerów siły morskiej chilijskiej.

Taż gazeta pod 18 z *Paryża* zawiera: „18ty regiment portugalski, któremu straż przy Królu jest powierzona, miał go uprowadzić do *Santarem*, dokąd się też infanci i Królowa z *Romalhao* udali, tak, że cała familia królewska, wpośród wielu regimentów, które się przeciw konstytucyi oświadczyły, w zupełnym tam bezpieczeństwie zostaje.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

D. 14 b. m. wieczorem dało się uczuć lekkie trzęsienie ziemi we wschodniej i północnej Szwajcaryi, oraz kantonie Szafuzy. W kantonie zaś *Glaris* było tak mocne, jakiego od 70 lat nie pamiętają.

Dnia 16 lipca r. b. w *Harlem* obchodzono będzie uroczystość pamiątka istnienia sztuki drukarskiej od 4 wieków. Wszystkie drukarnie niderlandzkie wysyłają deputowanych na tę uroczystość, a nawet z Ameryki północnej mają przybyć deputowani. Będą rozdane medale wynalazców druku, dla Wawrzeńca *Janszona* będzie wzniesiony pomnik i t. d. (Przed dwoma laty rozmaite pisma dowodziły, iż wynalazcą druku był nasz polak *Twardowski* pod imieniem *Fuusta*).

W *Cezenie* we Włoszech pod pałacem biskupa, podłożono lont palny, co jednak niesprawdziło szkodliwego skutku, sprawca tej zbrodni, jeszcze niewysledzony. Tamże zamordowano 4 znakomite osoby, między niemi jest margrabia *Baudi*, który gdy się przechadzał ze swą siostrą na publicznym placu, pugiąłem pchnięty został.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora:
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

W e z w a n i e.

2. Od zeszłego z tego świata ś. p. Jana Kołba Witebskiej Gubernii Rzeczyckiego Ptu Podkomorzego testamentem dla małoletnich dzieci naznaczeni opiekunowie: nie znajdując w papierach jego dokładnej wiadomości o długach obciążających pozostały małoletnich fundusz, a chcąc pewne przedsięwziąć środki do opłaty procentów i kapitałów; czynię do wszystkich zeszłego Jana Kołba kredytorów i pretensorów niniejszą odezwe, i proszę aby te-
raźniejszego roku mca października i dnia Witebskiej Gubernii Rzeczyckiego Ptu do majątności Nowa-myśl zwanej, a tegoż roku mca grudnia 15 dnia Lepelskiego Ptu do majątności Miedzyc (gdzie któremu kredytorowi z położenia miejsca dogodniej będzie) sami lub przez umocowanych pełnomocników z autentycznymi obligami dla układów przybyć raczyli, i na ten koniec niniejszym trzykrotnym wezwaniem przez Gazetę Kuryera Litewskiego wszystkich kredytorów i pretensorów w imieniu swoim i kolegów zapraszam. Działający Opiekun Konstanty Weyssenhoff były Marszałek Ptu Lepelskiego.

Roku 1823 mca junii 22 dnia, takowe wezwanie Redakcyja może przyjąć do Gazet Kuryera Litew. poświadczam. Michał Sawicki Prezydent Ziem. Ptu Wileń. i Kawaler.

E x d y w i z y a.

3. Pó uczynionym przez JW. Honoratę z Matusewiczow wprzód Baronową Gierzdorfo-
wą Półkownikową teraz Zmiejowską Rotmistrzową kawalerii narodowej byłych woysk Polskich, urzędowym oświadczeniu na satysfakcyę wierzycieli majątek pod taxę i exdywizyą oddającym, przeto po zaszyłym Sądu Ziem. Ptu Wileń. remissyynym dekrete, Sąd zjazdowy Taxatorsko-Exdywizorski ad fundum majątku Biała Waka zwanego w powiecie Wileńskim sytuowanego zebrany, przez początkowy dnia 18 junii 1823 roku ustanowiony dekret, właściwe pierwszemu stopniowi dylacye, mianowicie pomiar geometryczny ziemnych majątków, kopią z spraw oraz komportacyą dokumentów na wszystkich stronach do sprawy wchodzić mogących w dniu 3 7bra roku idącego do Kancelaryi Aktowej Ziem. Ptu Wileń. spełnić się powinna uznać, a za dobrowolną stron zgodą i onych żądaniem, naznaczając termin powtórne-
go ku oczewistemu całej sprawy bez żadnych zwłok i odkładów rozsądzeniu dzień 15 mca gbra roku te-
raźniejszego i dalsze ustanowiw-
szy postanowienia, jurydykcyą sądownictwa swojego do miasta Gubernialnego Wilna do Izby Powiatowej Ziem. przeniósł, żeby więc wszystkich kredytorów i pretensorów z jakiegokolwiek źródła stosunki do majątku JW. Zmiejowskiej mieć mogących, a także debitorów o podniesionym konkursie, zaty-
m o potrzebie

spełnić się powinny de-
kumentów komportacyi
doszła wiadomość, i aby ciż kredytorowie i
pretensorowie na założony ostateczny termin
sub amissione rei stawali, a debitorowie, że
chociażby w ich niestanności oczewisty nastą-
pi wyrok, zaty-
m niedogodności przydarzyć się
mogące własnej winie przypisać będą powin-
ni, uwiadomionemi byli, do stanności i łącze-
nia się ku jednoczasowej ostatecznej rozpra-
wie wzywa i na ten zamiar niniejszą awizacyą
do Gazet Kuryera Litew. podaje. Działo się
w majątku Biała Waka zwanym, roku 1823
mca junii 18 dnia. Michał Sawicki Ziem. Wi-
leński i Exdywizyi Prezydent. Joachim Czyż
Ziem. i Exdywizorski Sędzia. Wileński Ziem-
ski Sędzia Exdywizor Alojzy Jasieński.

Ogłoszenie o jarmarkach w Krasławiu.

3. Ogłasza się dla publicznej wiadomości,
iż za pozwoleniem Rządu, zaprowadzają się w
miasteczku Krasławiu, dziedzicznym Adama
Hrabi Plate'a, w Gubernii Witebskiej w po-
wiecie Duneburskim nad rzeką Dzwina położ-
nym, dwa, każdego roku jarmarki; pierwszy,
od 22 julii do 1 augusta, a drugi od niedzie-
li mięsopóstnej do Wielkiego Postu. Położe-
nie Krasławia na pograniczu czterech Guber-
ni: Witebskiej, Kurlandskiej, Wileńskiej i
Mińskiej; spław rzeki handlowej; oraz trakt
kupiecki między Moskwą a Rygą, przechodzą-
cy przez to miasteczko, najlepszą czynią na-
dzieżę, iż usiłowania Dziedzica w zaprowadze-
niu jarmarków nie będą bezskuteczne; i że
każdy handlujący, przy wygodach, o które wła-
ściciel Krasławia starać się będzie, zadowolnio-
ny zostanie. Datt roku 1823 miesiąca junii
5 dnia.

Reparacya Zielonego Mostu.

3. Od Magistratury Powszechniej Opieki
Gubernii Litew. Wileńskiej zawiadamia się,
iż w dniach 30 junii, 2go i 4go julii miesiąca
roku tego, będzie się odbywać w teyże Magi-
straturze licytacya na reparacyą Zielonego Mo-
stu w mieście Wilnie na rzece Wilii do fun-
duszu jeneralnego Szpitala śgo Jakóba przyna-
leżnego, ktoby zatem życzył ucześnieć do ta-
kowego podradu, ma się jawić na wyznaczo-
ne termina do Magistratury Powszechniej Opie-
ki w domie skarbowym na pomieszkanie JW.
Vice-Gubernatora naznaczonym z prawną kau-
cyą dla targow i objawienia ceny i kondycyow
kontraktu. Datt roku 1823 junii 18 dnia.

Zasiadający w Magistraturze: Józef Puzy-
na. Sekretarz Pietraszewski. Naczelnik Stoła
Hurynowicz.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 23 czerwca
rubel srebrny 3 rub. 79½ kop., czerwony złoty no-
wy r. 11 kop. 75, stary r. 11 kop. 55, imperyal r. 36
kop. 80½.

Od dnia 1go nadchodzącego miesiąca lipca, zaczyna się prenu-
merata na drugie półrocze roku bieżącego. Cena zwyczajna: z prze-
syłaniem przez pocztę rubli srebrnych siedem, bez przesyłania ru-
bli cztery kopiejek pięćdziesiąt. Uprasza się o prenumerowanie w
czasie przyzwoitym przed pierwszym lipca: gdyż liczba exempla-
rzy wybijać się będzie tylko taka, jaka w dniu tym będzie liczba
prenumeratorów.

*Wilno dnia 27 Czerwca Roku 1823 r. s.**Oświadczenie.*

1 Excerpt oświadczenia z protokołu potoczego Sądu Grodzkiego Ptu Upitskiego w dacie poniższej zapisanego et eorundem pod pieczęcią urzędową tegoż Sądu stronie rekwirującej jest wydan.

Tysiąc osiemset dwudziestego trzeciego junii szesnastego dnia. Przed aktami Grodz. Ptu Upit. znajdując się obecnie WJP. Ferdynand Alexy Staniewicz b. Assesor. S. N. Z. Ptu Upitskiego czynił oświadczenie następane: w Gazecie Kuryera Litewskiego w Numerze siedmdziesiątym tego roku odczytał żałujący zamiesione przez W. Józefa Staniewicza odstawnego woysk ross. Majora i kawalera, oraz b. Sprawnika Ptu Wilkomierskiego oświadczenie w słowach, zrzekających się opieki nad nieletnimi Staniewiczami, i że cały fundusz po zesłtym oycu brat Ferdynand Alexy Staniewicz b. Assesor S. N. Z. Upit. zagarnął, oraz aby w następności do odpowiedzi pociągniętym nie był i w dalszych szczegółach, naco do odpowiedzi widzę się być obowiązany: oyciec nasz Ferdynand Tadeusz Staniewicz Sędzia Ziem. Upit. majątek przez się nabyty testamentową prawną dyspozycją w roku 1817 februaryi dziewiątego dnia do dziedzictwa samojednego Ferdynanda Alexego Staniewicza b. Assesora S. N. Ziem. Upit. zapisał, a dla dzieci i żony powtórney Bogumiły z Korczakowskich Staniewiczowej, czerwonych złotych dziesięć tysięcy trzysta dwadzieścia przeznaczył i na majątku Birzełach oparł. Interes ten porządkiem przez Józefa Staniewicza w imieniu własnem i jako opiekuna różnemi kolejami zaprowadzony, przeszedł przez rozwiązanie Sądu Gł. Lit. Wileń. drugiego ciągłego Departamentu; co żałującego wstrzymuje od układu w niniejszem oświadczeniu rzeczy już dobrze wiadomey. Prawda jest pierwszą cnotą, prawda u powszechności w szacunku będąca, powinna być nieodstępna we wszystkich postępowaniach człowieka, nankę i moralność posiadającego, ktokolwiek oddalonym jest od niej, kto rządzi się wedle ochoty jakiegoś urojenia, ten gwałci oną, tem samem staje się występny, a bez zarumienienia w ścisłem rozważeniu swoich postępowania, jeżeli jest zdolnym przeyrzeć się niemoże. Gdyby żałujący bez prawnego dokumentu poważał się zagarnąć zostawiony przez oycę majątek, i gdyby za tymże dokumentem wypierał dla każdego z rodzeństwa przeznaczoną sumę, miałby prawo obżalny Józef Staniewicz zastosować do żałującego to samo, na co przez swoje oświadczenie zasługuje. Zrzekanie się Opieki dla nieletnich również pochwały zjednać nie powinno, albowiem to tylko do projektów obżalowanego posługuje, a uwolnić go od obowiązku przeczy prawo, i dekretem Sądu Gł. włożonego oraz exekwowanego nie zdoła, wszystko to co obżalowany Józef Staniewicz wypisuje, aby żadnego na kimkolwiek nie czyniło wrażenia, uznałem za potrzebę niniejsze wzajemne zapisać oświadczenie. (W protokule podpisano) Ferdynand Alexy Staniewicz b. Assesor Sądu Niż. Ziem. Upit.

Zgodno z protokółem poświadczam. Pisarz Grodzki Upit. Antoni Olechnowicz.

Ze wolno drukować poświadczam Pisarz Grodz. Upit. A. Olechnowicz.

1. Oświadczenie imieniem Stanisława Dmuchowskiego Assesora Sadu Niż. Ziem. Ptu Zaw. i Xiędza Felixa Krzyżanowskiego Kanonika Katedry Kamienieckiej przeciwko Franciszkowi Jakubińskiemu b. rządcy folwarku Męczeniąt w Mińskiej Gubernii położonego z następnego zapisuje się zdarzenia: obżalny Jakubiński w planach niejakoweyści korzyści, a niespracowany w układaniu coraz nowszych projektów, nie mając czym się zająć, umyślił sobie zanaszać processa, i w one wtrącać niebyłe rzeczy, a mianowicie zamieściwszy w Ziem. Wileń. oświadczenie pod datą maja 17 terażniejszego roku, zapowiada o niejakowey uzurpacyi dla siebie dopelnionej, oraz ostrzega, aby nie wchodzić w żadne układy z żałującymi o folwark Szpaki, ponieważ do żałcych ma pretensy, a przecie przepomniał na podział majątku Sperszczyzny przez kompromis nastąpi, między którymi na Szpakach dekret tegoż kompromissu dusz męzkich ośm i żeńskich cztery, do pozysku Dmuchowskiemu wolność nadał, a że tenże Jakubiński różnemi datami nabrawszy u Xiędza Krzyżanowskiego zł. 9,031 nie opłacił, widząc żałcy, że Jakubiński za złe sprawowanie obowiązku ztrącony z Męczeniąt przybywszy do Szpaków, trwoni wszelki dobytek, ruynuje gospodarkę, rozpędza ludzi; jeśli się pierwszy do odzysku dusz 12, późniejszy do dopomniku pieniędzy, a tak żałcy Krzyżanowski urzędownie zajął Szpaki, a Dmuchowski nie widząc dalszego funduszu, prosił i prosi u Sądu Ziem. Zawil. udzielenia remissy do exdywizyi majątku Szpaków, te więc fałszywie Jakubińskiego wykrywszy mniemania, nim zupełnie przez process załatwią kwestyą, niniejszym naysolenniej oświadczeniem Jakubińskiego obżalają. Takowe oświadczenie prosząc zaświadczenia wolności podania do Gazet Kuryera Litewskiego w imieniu własnymi X. Krzyżanowskiego z mocy poruczenia podpisuję. Stanisław Dmuchowski.

Roku 1823 miesiąca junii 22 dnia, przed Sądem Grodzkim Ptu Wileńskiego stanawszy obecnie WJPan Michał Tynkhaus Regent Ziemski Zawileyski, niniejsze oświadczenie do protokołu wpisać podał i w tymże protokole własną podpisał ręką. Prezydent Adam Dauksza. Karol Romanowicz Sędzia G. P. W. Sędzia Antoni Pomarnacki. Regent Kazimierz Dauksza:

Roku 1823 junii 25 dnia takowe oświadczenie Redakcyja Kuryera Litewskiego do Gazet umieścić może. Antoni Pomarnacki Sędzia Grodz. Wileń.

Sąd Exdywizorski.

1 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski dakretem remissyynym Sądu Głównego Litewskiego Cywilnego Departamentu na usatysfakcyonowanie kredytorów zesłego Jakuba Starosty Szpiglewskiego oycę i Stefana Chorążego Ptu Szawel-

skiego syna Grużewskich, przeznaczony, w majątku Zelwy zwanym w powiecie Szawelskim położonym, zebrany, po załatwieniu wszystkich pierwszemu zjazdowi właściwych stopniow, Sądy swoje do dnia 17 miesiąca Januاری następnego 1824 roku odroczył, w jakowym terminie, że bez żadnych odkładów całe dzieło czynnie kontynuować będzie, że na debitorach niestawających oczewistym wyrokiem summy wskaże, a kredytorów do concursu nieprzycho- dzących pretensye w myśl dekretu remissyinego, wieczney amissy poda, interessowane strony, trzykrotnym w Kuryerze Litewskim ogłoszeniem, zawiadamia r. 1823, junii 23 d.

Prezes Ziem. Zawiley i kawaler Dowgiałło.
Raymund Chodźko Z. Oszm. Prezydent.
Prezydent Grodz. Upit. Stanisław Ritowt.
Justyn Reut Exdyw. Regent.

Roku 1823 czerwca 23 dnia. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, za remissą Sądu Głównego Wileńskiego Departamentu wremienne- go na domiar satysfakcyi kredytorów, zeszlých Józefa i Karoliny Wołodkowiczów, byłych Marszałków Gubernskich Mińskich w majątności Illi w Gubernii Mińskiej w powiecie Wileyskim za obwieszczeniem przybyły, potrzykro- tnie o rozpoczęciu swojej czynności w Gaze- cie Kurjera Lit. awizuje i aby interessowane strony z pretensyami swojemi stawały wzywa.

Jan Weryha Sędzia Grodz. Zawil. i Exdyw. Prezydujący. Franciszek Billewicz Pisarz Grodz. Rosień. i Exdywizor. Stanisław Świę- torzecki Sędzia Ziem. Wileyski Exdywizor.

Wezwanie successorów.

1. Pod panowaniem Najjaśniejszego Im- peratora Jegomości ALEXANDRA pierwszego Samowładnającego Całą Rosyją wypis z Zurnalu Pińskiej Dworżańskiej Opieki zapadły na prozbę Xięży Bazylianów Leszczyńskich w da- cie poniżej wyrażoney rezolucyi, na rekwi- zycyą strony pod pieczęcią urzędową roku 1823 marca 16 dnia wydany.

Roku 1822 miesiąca Nowembra 29 dnia. Do Pińskiej Dworżańskiej Opieki w podaney prozbie WJPan Franciszek Karpowicz pleni- pótent w imieniu JW. Cezarego Kamińskiego Opata Xięży Bazylianów Leszczyńskich wyra- żając, że po zeszlým ś. p. Paschazym Leszyń- skim Opacie Leszczyńskim pozostały niektóre rzeczy, z jakowych trzy części po zaspokoje- niu długów nieboszczyka do successorów jego, a czwarta do Klasztoru mocą konstytucyi 1768 roku pod tytułem o nie oddaleniu dóbr Ziem- skich od Stanu świeckiego, należeć powinna, i że wraz po śmierci Xiędza Opata Leszyń- skiego, Klasztor Bazylianów Leszczyńskich trzy- krotnie przez Gazety Kurjera Litewskiego wzy- wając successorów, nie mógł doczekać się dla osiągnięcia sukcesyi żadney z nich osoby; a tymczasem pozostałe po nieboszczyku Opacie suknie, bielizna, futra zepsuć się mogą, prosit więc, iżby Dworżańska Pińska Opieka, te wszy- stkie rzeczy, które zepsuciu uledez mogą, mia- nowicie: suknie, futra, pościel i bieliznę, równie też konie, które coraż będąc starszemi na isto- tney swej cenie tracą, przez publiczną licyta- cyą sprzedała i zebrane z wyprzedanych rze- czy pieniądze, tymczasowie pod rewers do ja- wienia się successorów zeszlęgo Opata Le- szczyńskiego, Klasztorowi Bazylianów Leszczyń-

skich oddała, Pińska zatym Dworżańska Opie- ka, stosownie do takowey prozby na słusności opartej, postanowiła jeszcze raz przez Gazetę Kurjera Litewskiego trzykrotnie ogłosić, o zey- ściu z tego świata Paschazego Leszyńskiego Opata Bazylianów Leszczyńskich, wzywając: iżby jego naybliżsi successorowie, czy to w męz- kiej czyli żeńskiej płci, z prawnemi dowodami nieodmienne na dzień 10 augusta 1823 roku sami osobiście lub przez umocowałych prawnie do Pińska jawili się; w przypadku zaś jeśliby nikt z successorów na wyż pomieniony termin nie przybył, że ruchomość wszelką po niebo- szczyku Opacie Leszczyńskim w Klasztorze Ba- zylianów Leszczyńskich pozostała, wraz po zgonie jego spisana, będzie przez publiczną li- cytacyą przy Dworżańskiej Opiece sprzedana, zawiadamia się. Zurnat podpisali Marcin Hra- bia Krasiński Chorąży Powiatu Pińskiego obo- wiązek Marszałka powiatowego spełniający. Wiktor Orda Sędzia Ziemski Powiatu Pińskie- go. Antoni Kraszewski Podśdek Ziemski Po- wiatu Pińskiego. Stanisław Świeżyński P. Z. PP.

Zgodnie z Zurnalem Jan Rodcewicz. Plot- nicki Regent Ziemski Ptu Pińsk.

Roku 1823 junii 14 dnia takowy ekstrakt rezolucyi Pińskiej Dworżańskiej Opieki wol- no podać do Gazety Kurjera Litewskiego świad- czę. Adam Tukalski Nielubowicz Podśdek Ziem. Piński.

2. W roku terażniejszym 1823 dnia 18 junii z 101 dnia zbiegł z majątku Mostwili- szek W. Karola Mosiewicza Sędziego Ziem- skiego Powiatu Oszmiańskiego włościanin pod- dany Tadeusz Giruć piwowar, bez naymniey- szey okazji, którego przymioty są następane: urody sporey, w korpusie ciętklawo pleczysty, lat 26 mający, twarzy okrągławey trochę niby ospowatey, nosa dobrze zadartego, oczu i wło- sów ciemnych, krótko ostrzyżony, w mowie z ruską chłopską miesza polszczyznę, i w dol na ziemię często patrzy, ma na sobie surdut gra- natowy sukienny wynoszony bez rozkroju z ty- łu, maytki i kamizelkę tegoż koloru, i sukna, oraz chustkę na szyi granatową ordynaryyną w cynki, czapkę sukienną z brylem, osobno kaszkiet cyratowy czarny podszyty żółtą skur- ką, na której litery G. P. także zabrał fuzyą, węzeł z bielizną i ruchomością. Kto by dosta- wił takowego zbiega do mieysc jakiegokolwiek władzy policyyney, lub właścicielowi, mimo nay- większą wdzięczność, odbierze w nagrodę ru- bli srebrem 15. Pisano 1823 r. junii 24 Mo- stwiliżki.

Licytacya Owiec hiszpańskich do 1000 sztuk wynoszących; w majątku Hoduciszkach w Guber- nii Wileńskiej, Powiecie Zawileyskim, Parafii Hoduciskiej, od Święcian o mil 4, od Widz o mil 3, od Postaw i Komay o mil dwie położonych, odbywać się pocznie od dnia 18 miesiąca julii, roku 1823, aż do czasu zupełnego wy- przedania. Dat w Wilnie roku 1823 junii 23 dnia.